

Aviser. I hver fjerde artikel beskrives politik som spil i stedet for substans. B.T. og Ekstra Bladet er værre end morgenaviserne, men begge avistyper bruger meget plads på »spillet«, viser undersøgelse. Mange læsere siger, de ikke rigtigt forstår, hvad politik handler om.

Det politiske spil skygger for politikens indhold

Af Henrik Dannemand
// ma@berlingske.dk

Spillet om politik – man kan også kalde det spin, PR, kommunikation eller strategi, kært barn har mange navne – spiller en stigende rolle i dansk politik.

En ny undersøgelse fra Institut for Statskundskab på Københavns Universitet viser, at dagbladene i høj grad beskriver politik som et spil. De fokuserer på rivaliseringen mellem politikerne, de politiske salgsstrategier, taktik og meningsmålinger i stedet for at kaste sig over den politiske substans.

I Ekstra Bladet og B.T. er kun fire ud af 10 artikler vinklet på den politiske substans. I Jyllands-Posten, MetroXpress og Berlingske er det seks ud af 10 artikler. I B.T. handler hver anden artikel om politik som spil. I Jyllands-Posten og Berlingske er det kun hver femte.

»Journalister har altid været opmærksomme på, at politikere tænker i strategi, men der er helt klart kommet mere fokus på politik som et spil. Undersøgelsen viser, at en fjerdedel af den samlede politiske dækning vinkler på spillet, og den procentdel vil være stigende under valgkampe,« siger cand.scient.pol. og ph.d.-studerende Rasmus Tue Pedersen, som står bag undersøgelsen.

Den viser, at avislæsere, som primært læser om politik som et spil, har ringere politisk selvtillid end læsere, der primært læser om politik som substans. 42 procent af dem synes at politik er så indviklet, at de ikke forstår, hvad der foregår. Hos personer, som primært læser om politik som substans gælder det samme for kun 23 pct.

Politik som fodbold

Rasmus Tue Pedersen mener, at der er flere årsager til denne udvikling, men den vigtigste handler om journalistiske ressourcer.

»Lige siden aviserne løsrev sig fra de politiske partier, har det været en vigtig journalistisk værdi at forholde sig kritisk til politikerne. Når man gør det ved at fokusere på spillet, skyldes det, at det er en nem måde at skrive på. Hvis man vil skrive om substansen, skal man bruge en masse tid på at sætte sig ind i stoffet. Det er nemmere at være kritisk, hvis man vælger spilvinklen. Samtidig bliver man ikke beskyldt for at være rød lejesvend. Hvis journalister vælger at være kritiske over for indholdet i et politisk forslag, vil de ofte bruge politiske modstanderes argumenter, og så risikerer de at blive skudt i skoene, at de anskuer sagen ud fra personlige politiske motiver,« siger Rasmus Tue Pedersen.

Analysen af spin, meningsmålinger og politiske strategier er relevante, men måske ikke det vigtigste, siger han.

»Når journalister skriver om spillet i stedet for indholdet, svarer det til, at en madanmelder fokuserer på, at en restaurant kun laver mad for at sælge den og tjene penge. Det er jo rigtigt nok, men ikke særligt interessant for

læserne. Det interessante er, hvad man får serveret på tallerkenen. På sammen måde med politisk journalistik. Det kan godt være, at de Konservative foreslår et burkaforbud for at få stemmer, men det er måske mere interessant at få at vide, hvilke argumenter der er for og imod,« siger Rasmus Tue Pedersen.

I undersøgelsen peger han på, at mediernes fokus på spil i stedet for substans måske giver læserne dårligere politisk selvtillid, fordi spillet handler om motiver bag politik. Men disse motiver er skjult for den almindelige læser, som derfor kun forstår politik, hvis den tolkes af kommentatorer og journalister.

»Hvis spilvinklen bliver dominerende i journalistikken, kan man frygte, at folk ikke gider stemme. Spilvinklen gør læserne til tilskuere til politik på samme måde, som man følger en fodboldkamp. Det er noget, man kigger på, men ikke deltager i. Et andet problem kan være, at folk begynder at stemme på partier, fordi de er gode til spin, og ikke fordi de står for et bestemt politisk indhold,« siger Rasmus Tue Pedersen.

Politik som fiktion

Mark Ørsten, der er lektor i kommunikation og journalistik på RUC og bl.a. har forsket i mediernes fokus på politiske skandaler, siger, at politisk spil og spin for alvor kom på banen i dansk politik og journalistik, da statsminister Poul Nyrup Rasmussen (S) i begyndelsen af 1990'erne ansatte sin egen spindoktor.

»Når vi er så fokuserede på spillet, skyldes det også, at både journalister og vælgere er enormt fascinerede af spin - og dæmoniseringen af spin. Men mere generelt har fokuseringen på det politiske spil også en vælgermæssig forklaring,« mener Mark Ørsten.

»Når politik i dag i højere grad handler om kommunikation og præsentation, er årsagen, at vælgerne ikke længere stemmer på det samme parti fra vugge til grav. Det er politikerne nødt til at forholde sig til. Som venstremænd er man nødt til at opfinde en grøn profil, og som S'er – og måske kommende regeringsparti – er man nødt til at være glad for erhvervslivet. Det handler om strategi og spin mere end klassisk ideologi,« siger Mark Ørsten.

Han ser både positive og negative sider ved journalistik, der fokuserer på spillet.

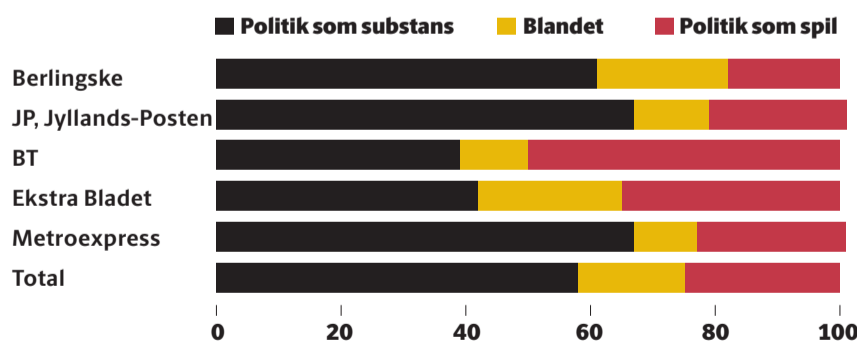
På den ene side har afideologiseringen af politik betydet, at partierne forsøger at markere sig i enkeltsager for at tækkes vælgerne. Dermed bliver politik et strategisk spil, der mere handler om at tage sig godt ud end om indhold.

»I den slags situationer er det vigtigt, at medierne analyserer spillet. Men det er skidt, hvis man laver analyser med motivfortolkninger, hvor man forsøger at komme ind i hovedet på f.eks. statsministeren og beskrive, hvad han måtte tænke. Det er en slags fiktion, og dermed kommer man endnu længere væk fra vælgerne,« siger Mark Ørsten. ■

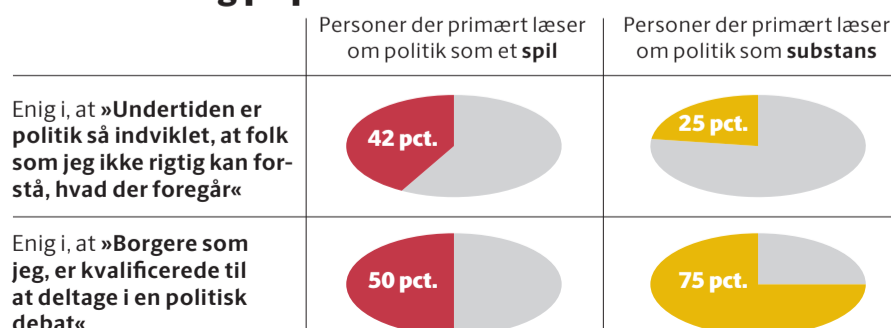
● Hvis man vil skrive om substansen, skal man bruge en masse tid på at sætte sig ind i stoffet. Det er nemmere at være kritisk, hvis man vælger spilvinklen

Rasmus Tue Pedersen, ph.d.-studerende.

Avisernes vinkling af politik

Forstår du dig på politik

BERLINGSKE INFOGRAFIK / HANS FÆRCH-JENSEN KILDE / INSTITUT FOR STATSKUNDSCAB, KØBENHAVNS UNIVERSITET